

บทที่ 4

ผลการประเมิน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการประเมินโครงการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนศรีนครินทรวิถียา (พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา) อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินของ Kirk Patrick โดยมีการประเมิน 2 ระยะ ได้แก่ ระยะระหว่างการอบรม มีประเด็นการประเมินได้แก่ ด้านปฏิกริยา (Reaction) และด้านการเรียนรู้ (Learning) และระยะหลังการอบรมมีประเด็นการประเมิน ได้แก่ ด้านพฤติกรรม (Behavior) และด้านผลลัพธ์ (Results) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหาร ครูผู้สอนพระวิทยากร เกี่ยวกับด้านปฏิกริยา (Reaction) และด้านผลลัพธ์ (Results) และญาติโยม เกี่ยวกับด้านด้านผลลัพธ์ (Results) ในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนหลังการฝึกอบรม ด้านจริยวัตรและพฤติกรรมด้านการเรียน ฉบับที่ 2 แบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับด้านปฏิกริยา (Reaction) ด้านการเรียนรู้ (Learning) และด้านพฤติกรรม (Behavior) ผู้ศึกษาค้นคว้าเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน ตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลประเมินโครงการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนศรีนครินทรวิถียา (พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา) อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ ด้านปฏิกริยา (Reaction) ด้านการเรียนรู้ (Learning) ด้านพฤติกรรม (Behavior) และด้านผลลัพธ์ (Results) วิเคราะห์โดยการหา ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการเปรียบเทียบความถี่ที่ได้จากการอบรมจะใช้ค่าสถิติ t-test และแปลผลตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณ และการแปลความหมายที่เป็นข้อมูล ผู้ประเมินใช้สัญลักษณ์แทนความหมายต่างๆ ดังนี้

\bar{X} ค่าเฉลี่ย

S.D ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ปรากฏดังตาราง 3-7

ตาราง 3 แสดงสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ พรรษา
วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการให้การฝึกอบรม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	2	100
เพศ		
บรรพชิต	2	100
อายุ		
อายุระหว่าง 36-40 ปี	1	50
อายุระหว่าง 41-45 ปี	1	50
พรรษา		
มากกว่า 10 พรรษา	2	100
วุฒิการศึกษา		
สายสามัญศึกษา		
สูงกว่าปริญญาตรี	2	100
สายปริยัติธรรม แผนกธรรม		
นักธรรมเอก	2	100
ประสบการณ์ในการให้การฝึกอบรม		
เคย 4-6 ครั้ง	2	100

จากตาราง 3 แสดงว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน มีจำนวน 2 รูป และเป็นเพศบรรพชิต (ร้อยละ 100) มีอายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 1 รูป (ร้อยละ 50) และมีอายุระหว่าง 41- 45 ปี จำนวน 1 รูป (ร้อยละ 50) และทั้ง 2 รูป มีพรรษามากกว่า 10 มีวุฒิการศึกษาสายสามัญศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี มีวุฒิการศึกษา สายปริยัติธรรม แผนกธรรม ในระดับนักธรรมเอก และเคยมีประสบการณ์ในการให้การฝึกอบรม 4-6 ครั้ง (ร้อยละ 100)

ตาราง 4 แสดงสถานภาพของพระวิทยากร จำแนกตามเพศ อายุ พรรษา
วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการให้การฝึกอบรม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
พระวิทยากร	8	100
เพศ		
บรพชิต	8	100
อายุ		
อายุระหว่าง 20-25 ปี	5	62.50
อายุระหว่าง 26-30 ปี	1	12.50
อายุระหว่าง 31-35 ปี	1	12.50
อายุระหว่าง 36-40 ปี	1	12.50
พรรษา		
ต่ำกว่า 5 พรรษา	4	50
5-10 พรรษา	2	25
มากกว่า 10 พรรษา	2	25
วุฒิการศึกษา		
สายสามัญศึกษา		
ปริญญาตรี	7	87.50
สูงกว่าปริญญาตรี	1	12.50
สายปรียัติธรรม แผนกธรรม		
นักธรรมเอก	8	100
ประสบการณ์ในการให้การฝึกอบรม		
เคย 1-3 ครั้ง	5	62.50
เคย 4-6 ครั้ง	3	37.50

จากตาราง 4 แสดงว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นพระวิทยากร มีจำนวน 8 รูป (ร้อยละ 100) และเป็นบรพชิตทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี จำนวน 5 รูป (ร้อยละ 62.50) ส่วนใหญ่มีพรรษาดำกว่า 5 พรรษา จำนวน 4 รูป (ร้อยละ 50) และส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสายสามัญศึกษา ในระดับปริญญาตรี จำนวน 7 รูป (ร้อยละ 87.50) และสายปรียัติธรรม

แผนกธรรม ในระดับนักธรรมเอก จำนวน 8 รูป (ร้อยละ 100) และส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรม 1-3 ครั้ง จำนวน 5 รูป (ร้อยละ 62.50)

ตาราง 5 แสดงสถานภาพของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการให้การฝึกอบรม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ครูผู้สอน	17	100
เพศ		
บวรพชิต	6	35.30
ชาย	8	47.10
หญิง	3	17.60
อายุ		
อายุระหว่าง 20-25 ปี	6	35.20
อายุระหว่าง 26-30 ปี	8	47.10
อายุระหว่าง 31-35 ปี	2	11.80
อายุระหว่าง 36-40 ปี	1	5.90
พรรษา		
ต่ำกว่า 5 พรรษา	4	66.70
5-10 พรรษา	2	33.30
วุฒิการศึกษา		
สายสามัญศึกษา		
ปริญญาตรี	17	100
สายปริยัติธรรม แผนกธรรม		
ธรรมศึกษาเอก	3	17.60
นักธรรมเอก	14	82.40
ประสบการณ์ในการให้การฝึกอบรม		
เคย 1-3 ครั้ง	8	47.10
เคย 4-6 ครั้ง	9	52.90

จากตาราง 5 แสดงว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูผู้สอน มีจำนวนทั้งสิ้น 17 รูป/คน (ร้อยละ 100) ส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน 8 คน (ร้อยละ 47.10) รองลงมาเป็นบรรพชิต จำนวน 6 รูป (ร้อยละ 35.30) และเพศหญิง จำนวน 3 คน (ร้อยละ 17.60) ในด้านครอบครัว ส่วนใหญ่มีพรรษาต่ำกว่า 5 พรรษา (ร้อยละ 66.70) และครูผู้สอนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี (ร้อยละ 47.10) ทั้งหมดมีวุฒิการศึกษา สายสามัญศึกษา ระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา สายปริยัติธรรม แผนกธรรม ในระดับนักธรรมเอก จำนวน 14 รูป/คน (ร้อยละ 82.40) และ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการให้การฝึกอบรม 4-6 ครั้ง จำนวน 9 รูป/คน (ร้อยละ 52.90)

ตาราง 6 แสดงสถานภาพของญาติโยม จำแนกตามเพศ อายุ และวัตถุประสงค์ของการเข้าวัด

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ญาติโยม	10	100
เพศ		
ชาย	7	70
หญิง	3	30
อายุ		
อายุระหว่าง 36-40 ปี	2	20
อายุระหว่าง 46-50 ปี	2	20
อายุระหว่าง 51-55 ปี	2	20
อายุระหว่าง 56-60 ปี	2	20
อายุ 61 ปีขึ้นไป	2	20
วัตถุประสงค์ของการเข้าวัด (ตอบได้หลายข้อ)		
ทำบุญ	10	32.30
ฟังเทศน์	7	22.60
ปฏิบัติธรรม	6	19.30
เป็นคณะกรรมการวัด	7	22.60
มีจิตอาสาเข้ามาช่วยเหลือวัด	1	3.20

จากตาราง 6 แสดงว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นญาติโยม มีจำนวนทั้งสิ้น 10 คน (ร้อยละ 100) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 7 คน (ร้อยละ 70) และทุกช่วงอายุมีจำนวน 2 คนเท่ากัน (ร้อยละ 20) และมีการเลือกตอบวัตถุประสงค์ของการเข้าวัด (ตอบได้หลายข้อ) ตามลำดับดังนี้

- ลำดับที่ 1 เพื่อทำบุญ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 32.30)
- ลำดับที่ 2 ฟังเทศน์ กับ เป็นคณะกรรมการวัด จำนวน 7 คนเท่ากัน (ร้อยละ 22.60)
- ลำดับที่ 3 ปฏิบัติธรรม จำนวน 6 คน (ร้อยละ 19.30)
- ลำดับที่ 4 มีจิตอาสาเข้ามาช่วยเหลือวัด จำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.20)

ตาราง 7 แสดงสถานภาพของนักเรียน ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรม

	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน		273	100
อายุ			
	12 ปี	31	11.40
	13 ปี	72	26.30
	14 ปี	75	27.50
	15 ปี	69	25.30
	16 ปี	21	7.70
	17 ปี	5	1.80
ระดับการศึกษา			
สายสามัญศึกษา			
	มัธยมศึกษาปีที่ 1	113	41.40
	มัธยมศึกษาปีที่ 2	73	26.70
	มัธยมศึกษาปีที่ 3	65	23.80
	มัธยมศึกษาปีที่ 4	22	8.10

ตาราง 7 (ต่อ) แสดงสถานภาพของนักเรียน ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
สายปรียัติธรรม แผนกธรรม		
นักธรรมตรี	116	42.50
นักธรรมโท	87	31.90
นักธรรมเอก	70	25.60
สายปรียัติธรรม แผนกบาลี		
ประโยค 1-2 – ป.ธ.3	259	94.90
เปรียญธรรม 4-6	14	5.10
ประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม		
เคย 1-3 ครั้ง	249	91.20
เคย 4-6 ครั้ง	24	8.80

จากตาราง 7 แสดงว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 273 รูป (ร้อยละ 100) ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุ 14 ปี จำนวน 75 รูป (ร้อยละ 27.5) ในสายปรียัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 113 รูป (ร้อยละ 41.10) ในสายปรียัติธรรม แผนกธรรม ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับนักธรรมชั้นตรี จำนวน 116 รูป (ร้อยละ 42.50) และในสายปรียัติธรรม แผนกบาลี ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับประโยค 1-2 – ป.ธ.3 จำนวน 259 รูป (ร้อยละ 94.90) และส่วนใหญ่อยู่เคยมีประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม 1-3 ครั้ง จำนวน 249 รูป (ร้อยละ 91.20)

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนศรีนภเชตวิทยา (พระปรียัติธรรม แผนกสามัญศึกษา) อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ 4 ด้าน คือ ด้านการประเมินปฏิกิริยา ด้านการประเมินความรู้และพฤติกรรม ด้านการประเมินพฤติกรรม และด้านการประเมินผลลัพธ์ ได้ผลการประเมินดังนี้

1. **ผลการประเมินด้านการประเมินปฏิกิริยา** ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน คือ ด้านพระวิทยากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านระยะเวลาในการฝึกอบรม ด้านหลักสูตรและเนื้อหาการฝึกอบรม และด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ได้ผลการประเมินปรากฏดังตาราง 8-19

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมิน ด้านปฏิกริยา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และพระวิทยากร

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. ด้านพระวิทยากร	4.06	0.26	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ด้านอาคารสถานที่	4.36	0.37	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ด้านระยะเวลาในการฝึกอบรม	3.90	0.31	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาการฝึกอบรม	3.56	0.22	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม	4.42	0.23	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.23	0.16	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 8 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินด้านปฏิกริยา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน พระวิทยากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.16) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.23) รองลงมาได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.37) ส่วนองค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาการฝึกอบรม ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 0.22) ซึ่งทุกองค์ประกอบเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านพระวิทยากร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และพระวิทยากร

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในการฝึกอบรมของพระวิทยากร	4.33	0.48	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความสามารถในการฝึกอบรมของพระวิทยากร	4.33	0.56	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. จำนวนพระวิทยากรเหมาะสมเพียงพอ	3.59	0.57	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. มีความเข้าใจในคุณลักษณะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.00	0.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.06	0.26	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 9 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อยด้านพระวิทยากร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน พระวิทยากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.26) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในการฝึกอบรมของพระวิทยากร ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.48) รองลงมา ได้แก่ มีความเข้าใจในคุณลักษณะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.62) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ จำนวนพระวิทยากรเหมาะสมเพียงพอ ($\bar{X} = 3.59$, S.D.= 0.57) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อยด้านอาคารสถานที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และพระวิทยากร

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. ความเหมาะสมของสถานที่พัก	4.52	0.70	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม บรรยาย ให้ความรู้	4.30	0.61	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ความเหมาะสมของสถานที่รับประทานอาหาร	4.33	0.48	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกปฏิบัติ	4.48	0.58	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. ความเพียงพอของสถานที่อาบน้ำ	4.04	0.59	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6. ความเพียงพอของห้องสุขา	4.52	0.70	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.36	0.37	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 10 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อยด้านอาคารสถานที่ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน พระวิทยากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.37) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด มีเพียง 2 ข้อ ได้แก่ ความเหมาะสมของสถานที่พัก ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= 0.70) และความเพียงพอของห้องสุขา ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= 0.70) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ความเพียงพอของสถานที่อาบน้ำ ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 0.59) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านระยะเวลาในการฝึกอบรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และพระวิทยากร

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการฝึกอบรม	4.30	0.54	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการไหว้พระและสวดมนต์	4.11	0.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการเจริญจิตภาวนา (นั่งสมาธิ เติบจงกรม)	3.59	0.57	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการพักผ่อน	3.44	0.64	ปานกลาง	$\bar{X} \geq 3.50$	ไม่ผ่าน
5. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการรับประทานอาหาร	4.04	0.59	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	3.90	0.31	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 11 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อยด้านระยะเวลาในการฝึกอบรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน พระวิทยากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.31) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ความเหมาะสมของระยะเวลาในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.54) รองลงมา ได้แก่ ความเหมาะสมของระยะเวลาในการไหว้พระและสวดมนต์ ($\bar{X} = 4.11$, S.D.=0.51) แต่มีเพียงความเหมาะสมของระยะเวลาในการพักผ่อนที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 0.64) ซึ่งยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านหลักสูตรและเนื้อหาการฝึกอบรมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และพระวิทยากร

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. เนื้อหาสาระการฝึกอบรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.48	0.70	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. กิจกรรมในการฝึกอบรม ช่วยให้ผู้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	4.15	0.53	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. กิจกรรมมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.22	0.64	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. การลำดับเนื้อหาสาระในการฝึกอบรมช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย	4.30	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. ตารางการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.30	0.54	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6. เนื้อหาในการฝึกอบรม ช่วยให้ผู้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	4.37	0.57	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	3.56	0.22	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 12 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อยด้านหลักสูตรและเนื้อหาการฝึกอบรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน พระวิทยากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.24) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ เนื้อหาสาระการฝึกอบรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.70) รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาในการฝึกอบรมช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.37$, S.D.= 0.57) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ กิจกรรมในการฝึกอบรมช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.53) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อยด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และพระวิทยากร

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. กิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	4.44	0.58	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. กิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้สึกซาบซึ้งต่อผู้มีพระคุณ	4.56	0.51	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. กิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ในเรื่องของการฝึกอบรม	4.33	0.56	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. กิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.37	0.49	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. รูปแบบการจัดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการฝึกอบรม	4.41	0.50	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.42	0.23	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 13 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อยด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน พระวิทยากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.23) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียงกิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้สึกซาบซึ้งต่อผู้มีพระคุณ ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.= 0.51) รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.58) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ กิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ในเรื่องของการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.56) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินด้านปฏิภิกิริยา ตามความคิดเห็นของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. ด้านพระวิทยากร	3.88	0.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ด้านอาคารสถานที่	4.20	0.50	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ด้านระยะเวลาในการฝึกอบรม	3.96	0.49	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาการฝึกอบรม	4.10	0.48	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม	4.24	0.45	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.09	0.37	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 14 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินด้านปฏิภิกิริยา ตามความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.37) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.45) รองลงมาได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.50) ส่วนองค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ด้านพระวิทยากร ($\bar{X} = 3.88$, S.D.= 0.51) ซึ่งทุกองค์ประกอบเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านพระวิทยากร ตามความคิดเห็นของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในการฝึกอบรมของพระวิทยากร	3.75	0.67	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความสามารถในการฝึกอบรมของพระวิทยากร	3.92	0.74	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. จำนวนพระวิทยากรเหมาะสมเพียงพอ	3.90	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. มีความเข้าใจในวุฒิภาวะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	3.94	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	3.88	0.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 15 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อยด้านพระวิทยากรตามความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D.= 0.51) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ มีความเข้าใจในวุฒิภาวะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ($\bar{X} = 3.94$, S.D.= 0.75) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการฝึกอบรมของพระวิทยากร ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 0.74) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในการฝึกอบรมของพระวิทยากร ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.67) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านอาคารสถานที่ ตามความคิดเห็นของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. ความเหมาะสมของสถานที่พัก	4.39	0.70	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม บรรยายให้ความรู้	4.26	0.70	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ความเหมาะสมของสถานที่รับประทานอาหาร	4.23	0.70	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกปฏิบัติ	4.19	0.71	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. ความเพียงพอของสถานที่อาบน้ำ	4.10	0.79	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6. ความเพียงพอของห้องสุขา	4.02	0.82	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.20	0.50	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 16 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อยด้านอาคารสถานที่ตามความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.50) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ความเหมาะสมของสถานที่พัก ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.70) รองลงมา ได้แก่ ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม บรรยาย ให้ความรู้ ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.70) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ความเพียงพอของห้องสุขา ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= 0.82) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านระยะเวลาในการฝึกอบรม ตามความคิดเห็นของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการฝึกอบรม	3.92	0.69	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการไหว้พระและสวดมนต์	4.16	0.73	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการเจริญจิตภาวนา (นั่งสมาธิ เดินจงกรม)	3.83	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการพักผ่อน	3.84	0.81	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการรับประทานอาหาร	4.03	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	3.96	0.49	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 17 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อยด้านระยะเวลาในการฝึกอบรม ตามความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.49) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ความเหมาะสมของระยะเวลาในการไหว้พระสวดมนต์ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.73) รองลงมา ได้แก่ ความเหมาะสมของระยะเวลาในการรับประทานอาหาร ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.77) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ความเหมาะสมของระยะเวลาในการเจริญจิตภาวนา ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 0.75) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านหลักสูตรและเนื้อหาการฝึกอบรม ตามความคิดเห็นของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. เนื้อหาสาระการฝึกอบรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.13	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. กิจกรรมในการฝึกอบรม ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	4.04	0.73	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. กิจกรรมมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.15	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. การลำดับเนื้อหาสาระในการฝึกอบรมช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย	4.08	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. ตารางการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.09	0.79	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6. เนื้อหาในการฝึกอบรม ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	4.09	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.10	0.48	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 18 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อยด้านหลักสูตรและเนื้อหาการฝึกอบรม ตามความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.48) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ กิจกรรมมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.75) รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาสาระการฝึกอบรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.72) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ กิจกรรมในการฝึกอบรมช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 0.73) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ตามความคิดเห็นของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. กิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	4.08	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. กิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้สึกซาบซึ้งต่อผู้มีพระคุณ	4.33	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. กิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ในเรื่องของการฝึกอบรม	4.11	0.69	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. กิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.38	0.65	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. รูปแบบการจัดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการฝึกอบรม	4.29	0.70	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.24	0.45	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 19 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อยด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ตามความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.45) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ กิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.65) รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้สึกซาบซึ้งต่อผู้มีพระคุณ ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.72) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ กิจกรรมการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= 0.72) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

2. ผลการประเมินด้านการประเมินความรู้และพฤติกรรม ประกอบด้วย การประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลัก พรหมวิหาร 4 ไตรสิกขา ศีล 10 และวิธีการเจริญเมตตาในชีวิตประจำวัน ก่อนและหลังการฝึกอบรม ตามความคิดเห็นของนักเรียน และการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม ได้ผลการประเมินปรากฏดังตาราง 20-28

ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลัก พรหมวิหาร 4 ไตรสิกขา ศีล 10 และวิธีการเจริญเมตตาในชีวิตประจำวัน ก่อนและหลังการฝึกอบรม ตามความคิดเห็นของนักเรียน

รายการ	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม			t-paired	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล			
1. นักเรียนเข้าใจเรื่องพรหมวิหาร 4 หัวข้อ เมตตา ในระดับใด	2.79	0.52	ปานกลาง	3.97	0.73	มาก	-25.72*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
2. นักเรียนเข้าใจเรื่องพรหมวิหาร 4 หัวข้อ กรุณา ในระดับใด	2.75	0.55	ปานกลาง	4.00	0.70	มาก	-26.62*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
3. นักเรียนเข้าใจเรื่องพรหมวิหาร 4 หัวข้อ มุทิตา ในระดับใด	2.65	0.58	ปานกลาง	3.88	0.70	มาก	-26.03*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
4. นักเรียนเข้าใจเรื่องพรหมวิหาร 4 หัวข้อ อุเบกขา ในระดับใด	2.68	0.57	ปานกลาง	3.88	0.72	มาก	-24.51*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
5. นักเรียนเข้าใจหลักไตรสิกขา หัวข้อ อริศลสิกขา ในระดับใด	2.20	0.65	น้อย	3.77	0.77	มาก	-27.82*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
6. นักเรียนเข้าใจหลักไตรสิกขา หัวข้อ อริจิตตสิกขา ในระดับใด	2.13	0.65	น้อย	3.74	0.73	มาก	-29.66*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
7. นักเรียนเข้าใจหลักไตรสิกขา หัวข้อ อธิปัญญาสิกขา ในระดับใด	2.22	0.64	น้อย	3.73	0.74	มาก	-27.41*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
8. นักเรียนเข้าใจหลักศีล 10 ในระดับใด	3.00	0.66	ปานกลาง	4.64	0.57	มากที่สุด	-36.29*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
9. นักเรียนเข้าใจวิธีการเจริญเมตตาในชีวิตประจำวัน ในระดับใด	2.71	0.60	ปานกลาง	4.28	0.69	มาก	-30.60*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
รวมทุกรายการ	2.57	0.36	ปานกลาง	3.99	0.46	มาก	-49.18*	หลัง > ก่อน	ผ่าน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่า ในภาพรวมของการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลัก พรหมวิหาร 4 ไตรสิกขา ศีล 10 และวิธีการเจริญเมตตาในชีวิตประจำวัน ตามความคิดเห็นของนักเรียน **ในช่วงก่อนการอบรม** อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.57$, S.D.= 0.36) แต่**ในช่วงหลังการอบรม** อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.46) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินเปรียบเทียบที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า ภาพรวมในหลัก พรหมวิหาร 4 นักเรียนมีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้นจาก ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$, S.D.= 0.45) ในทุกข้อ เป็น ระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D.= 0.59)

เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า ภาพรวมในหลัก ไตรสิกขา นักเรียนมีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้นจาก ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.18$, S.D.= 0.54) ในทุกข้อ เป็น ระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D.= 0.62)

เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า ภาพรวมในหลัก ศีล 10 นักเรียนมีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้นจาก ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$, S.D.= 0.66) ในทุกข้อ เป็น ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D.= 0.57)

เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า ภาพรวมในหลัก การเจริญเมตตาในชีวิตประจำวัน นักเรียนมีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้นจาก ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$, S.D.= 0.60) ในทุกข้อ เป็น ระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.69)

ทั้งนี้เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักพรหมวิหาร 4 ไตรสิกขา ศีล 10 และวิธีการเจริญเมตตาในชีวิตประจำวันของนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามรายการหลักธรรม พบว่านักเรียนเห็นว่าตนเองมีความรู้ ความเข้าใจ หลังการอบรมตามโครงการ สูงกว่า ก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินเปรียบเทียบที่ต้องการ

ตาราง 21 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินพฤติกรรม ของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

รายการ	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม			t-paired	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล			
1. ความมีระเบียบวินัย	2.64	0.44	ปานกลาง	4.14	0.48	มาก	-39.77*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
2. ความรับผิดชอบ	2.62	0.46	ปานกลาง	4.19	0.54	มาก	-40.27*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
3. ความขยันหมั่นเพียร	2.36	0.48	ปานกลาง	3.93	0.56	มาก	-40.15*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
4. ความอดทนอดกลั้น	2.52	0.50	ปานกลาง	4.14	0.49	มาก	-40.19*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
5. ความเมตตากรุณา	2.66	0.46	ปานกลาง	4.22	0.51	มาก	-39.27*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
6. ความกล้าหาญ	2.48	0.42	น้อย	4.03	0.52	มาก	-40.91*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
7. ความเคารพและยอมรับตนเองและผู้อื่น	2.59	0.48	ปานกลาง	4.19	0.52	มาก	-40.19*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
รวมทุกรายการ	2.56	0.30	ปานกลาง	4.08	0.36	มาก	-59.39*	หลัง > ก่อน	ผ่าน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่า ในภาพรวมของการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินพฤติกรรม ของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ในช่วงก่อนการอบรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$, S.D.= 0.30) แต่ในช่วงหลังการอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= 0.36) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินเปรียบเทียบที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย ในช่วงก่อนการอบรม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นความกล้าหาญ ที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.48$, S.D.= 0.42) ซึ่งถือเป็นระดับการประเมินที่ต่ำที่สุด โดยในส่วนองค์ประกอบย่อยที่อยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ความเมตตากรุณา ($\bar{X} = 2.66$, S.D.= 0.46) รองลงมา ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ($\bar{X} = 2.64$, S.D.= 0.44) และความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 2.62$, S.D.= 0.46) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย ในช่วงหลังการอบรม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยในส่วนขององค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ความเมตตากรุณา ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.51) รองลงมา ได้แก่ ความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.54) และความเคารพและยอมรับตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.52) ตามลำดับ

ทั้งนี้เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม ของนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามรายการ พบว่านักเรียนเห็นว่าตนเองมีพฤติกรรม หลังการอบรมตามโครงการ สูงกว่า ก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินเปรียบเทียบที่ต้องการ

ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านความมีระเบียบวินัย ของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

รายการ	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม			t-paired	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล			
ความมีระเบียบวินัย									
1. ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด	2.63	0.57	ปานกลาง	4.15	0.66	มาก	-31.29*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
2. ดูแลความสะอาดบริเวณสถานที่พักอาศัย	2.75	0.58	ปานกลาง	4.32	0.60	มาก	-32.58*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
3. ไม่พูดคุยหรือหยอกล้อเล่นกันในขณะที่พระวิทยากรกำลังบรรยาย	2.55	0.67	ปานกลาง	3.96	0.74	มาก	-25.97*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
รวม	2.64	0.44	ปานกลาง	4.14	0.48	มาก	-39.77*	หลัง > ก่อน	ผ่าน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่า ในภาพรวมของการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านความมีระเบียบวินัย ของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ในช่วงก่อนการอบรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$, S.D.= 0.44) แต่ในช่วงหลังการอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.48)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ในช่วงก่อนการอบรม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยในส่วนของข้อประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ การดูแลความสะอาดบริเวณที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.75$, S.D.= 0.58) รองลงมา ได้แก่ การปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 2.63$, S.D.= 0.57) และการไม่พูดคุยหรือหยอกล้อเล่นกันในขณะที่พระวิทยากรกำลังบรรยาย ($\bar{X} = 2.55$, S.D.= 0.67) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย ในช่วงหลังการอบรม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยในส่วนของข้อประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ดูแลความสะอาดบริเวณที่พักอาศัย ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.60) รองลงมา ได้แก่ ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.66) และไม่พูดคุยหรือหยอกล้อเล่นกันในขณะที่พระวิทยากรกำลังบรรยาย ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.74) ตามลำดับ

ทั้งนี้เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความมีระเบียบวินัย ของนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามรายการ พบว่านักเรียนเห็นว่าตนเองมีระเบียบวินัย หลังการอบรมตามโครงการสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินเปรียบเทียบที่ต้องการ

ตาราง 23 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

รายการ	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม			t-paired	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสินใจ
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล			
ความรับผิดชอบ									
4. เข้าร่วมกิจกรรมตรงเวลาไม่สาย	2.67	0.61	ปานกลาง	4.22	0.72	มาก	-29.45*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
5. ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของโครงการด้วยความเต็มใจ	2.63	0.64	ปานกลาง	4.27	0.71	มาก	-30.80*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
6. ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันตามกำหนด	2.56	0.62	ปานกลาง	4.09	0.70	มาก	-29.65*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
รวม	2.62	0.46	ปานกลาง	4.19	0.54	มาก	-40.27*	หลัง > ก่อน	ผ่าน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่า ในภาพรวมของการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ **ในช่วงก่อนการอบรม** อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$, S.D.= 0.46) แต่**ในช่วงหลังการอบรม** อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.54)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ **ในช่วงก่อนการอบรม** พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยในส่วนขององค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมตรงเวลา ไม่สาย ($\bar{X} = 2.67$, S.D.= 0.61) รองลงมา ได้แก่ การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของโครงการด้วยความเต็มใจ ($\bar{X} = 2.63$, S.D.= 0.64) และการปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันตามกำหนด ($\bar{X} = 2.56$, S.D.= 0.62) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย **ในช่วงหลังการอบรม** พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยในส่วนขององค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของโครงการด้วยความเต็มใจ ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.71) รองลงมา ได้แก่ เข้าร่วมกิจกรรมตรงเวลา ไม่สาย ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0.72) และปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันตามกำหนด ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.70) ตามลำดับ

ทั้งนี้เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบ ของนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามรายการ พบว่านักเรียนเห็นว่าตนเองมีความรับผิดชอบ หลังการอบรมตามโครงการสูงกว่า ก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินเปรียบเทียบที่ต้องการ

ตาราง 24 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

รายการ	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม			t-paired	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล			
ความขยันหมั่นเพียร									
7. ทบทวนความรู้ที่พระวิทยากรสอนอยู่เสมอ	2.39	0.62	น้อย	3.96	0.73	มาก	-28.87*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
8. ศึกษาค้นคว้าหรือสอบถามความรู้เพิ่มเติมจากพระวิทยากรนอกเวลาอบรม	2.36	0.62	น้อย	3.86	0.74	มาก	-29.22*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
9. มีการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ	2.32	0.67	น้อย	3.97	0.73	มาก	-31.62*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
รวม	2.36	0.48	น้อย	3.93	0.56	มาก	-40.15*	หลัง > ก่อน	ผ่าน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 แสดงว่า ในภาพรวมของการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ในช่วงก่อนการอบรม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.36$, S.D.= 0.48) แต่ในช่วงหลังการอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D.= 0.56)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ในช่วงก่อนการอบรม พบว่า อยู่ในระดับน้อย ทุกข้อ โดยในส่วนองค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ การทบทวนความรู้ที่พระวิทยากรสอนอยู่เสมอ ($\bar{X} = 2.39$, S.D.= 0.62) รองลงมา ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าหรือสอบถามความรู้เพิ่มเติมจากพระวิทยากรนอกเวลาอบรม ($\bar{X} = 2.36$, S.D.= 0.62) และมีการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ ($\bar{X} = 2.32$, S.D.= 0.67) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย ในช่วงหลังการอบรม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยในส่วนองค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ มีการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= 0.73) รองลงมา ได้แก่ ทบทวนความรู้ที่พระวิทยากรสอนอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.73) และศึกษาค้นคว้าหรือสอบถามความรู้เพิ่มเติมจากพระวิทยากรนอกเวลาอบรม ($\bar{X} = 3.86$, S.D.= 0.74) ตามลำดับ

ทั้งนี้เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนทั้งในภาพรวม และจำแนกตามรายการ พบว่านักเรียนเห็นว่าตนเองมีความขยันหมั่นเพียร หลังการอบรมตาม โครงการสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การ ประเมินเปรียบเทียบที่ต้องการ

ตาราง 25 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับ การประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านความอดทนอดกลั้น ของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

รายการ	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม			t-paired	เกณฑ์การ ประเมิน	ผล การ ตัด ลิน
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล			
ความอดทนอดกลั้น									
10. มีความอดทนปฏิบัติตาม กิจกรรมต่างๆ ของ โครงการแม้บางกิจกรรม จะไม่ชอบ	2.56	0.68	ปาน กลาง	4.14	0.70	มาก	-29.63*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
11. ร่วมกันแก้ปัญหาและ อุปสรรค ต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นในระหว่าง โครงการ	2.52	0.64	ปาน กลาง	4.18	0.67	มาก	-31.35*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
12. มีความอดทนต่อคำวิจารณ์ หรือข้อคิดเห็น ของ เพื่อน กลุ่มอื่น	2.46	0.66	น้อย	4.10	0.70	มาก	-29.27*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
รวม	2.52	0.50	ปาน กลาง	4.14	0.49	มาก	-40.19*	หลัง > ก่อน	ผ่าน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงว่า ในภาพรวมของการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านความอดทนอดกลั้น ของนักเรียนผู้เข้าร่วม โครงการ ในช่วงก่อนการอบรม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.52$, S.D.= 0.50) แต่ในช่วงหลัง การอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.49)

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย ในช่วงก่อนการอบรม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับปานกลาง ยกเว้น มีความอดทนต่อคำวิจารณ์หรือข้อคิดเห็นของเพื่อนกลุ่มอื่นที่มีผลการ ประเมินอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46$, S.D.= 0.66) ซึ่งถือเป็นระดับการประเมินที่ต่ำที่สุด โดยใน

ส่วนองค์ประกอบย่อยที่อยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ มีความอดทนปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆ ของโครงการแม้บางกิจกรรมจะไม่ชอบ ($\bar{X} = 2.56$, S.D.= 0.68) และร่วมกันแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างโครงการ ($\bar{X} = 2.52$, S.D.= 0.64) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย ในช่วงหลังการอบรม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยในส่วนองค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ร่วมกันแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างโครงการ ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.67) รองลงมา ได้แก่ มีความอดทนปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆ ของโครงการแม้บางกิจกรรมจะไม่ชอบ ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.70) และมีความอดทนต่อคำวิจารณ์หรือข้อคิดเห็นของเพื่อนกลุ่มอื่น ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.70) ตามลำดับ

ทั้งนี้เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความอดทนอดกลั้น ของนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามรายการ พบว่านักเรียนเห็นว่าตนเองมีความอดทนอดกลั้น หลังการอบรมตามโครงการสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินเปรียบเทียบที่ต้องการ

ตาราง 26 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านความเมตตากรุณาของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

รายการ	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม			t-paired	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล			
ความเมตตากรุณา									
13. ให้อภัยเพื่อนทุกครั้งไม่ว่าเพื่อนทำผิดโดยตั้งใจหรือไม่	2.67	0.64	ปานกลาง	4.19	0.69	มาก	-29.14*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
14. มีการช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มอื่นด้วยความเต็มใจ	2.69	0.61	ปานกลาง	4.28	0.65	มาก	-31.19*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
15. ไม่แสดงอาการเหยียดหยามหรือเยาะเย้ยเมื่อผู้อื่นทำผิด	2.62	0.66	ปานกลาง	4.18	0.72	มาก	-28.66*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
รวม	2.66	0.46	ปานกลาง	4.22	0.51	มาก	-39.27*	หลัง > ก่อน	ผ่าน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 แสดงว่า ในภาพรวมของการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านเมตตากฎณา ของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ **ในช่วงก่อนการอบรม** อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.66$, S.D.= 0.46) แต่**ในช่วงหลังการอบรม** อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0.51)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ **ในช่วงก่อนการอบรม** พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยในส่วนขององค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ มีการช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มอื่นด้วยความเต็มใจ ($\bar{X} = 2.69$, S.D.= 0.61) รองลงมา ได้แก่ ให้อภัยเพื่อนทุกครั้งไม่ว่าเพื่อนทำผิดโดยตั้งใจหรือไม่ ($\bar{X} = 2.67$, S.D.= 0.64) และไม่แสดงอาการเหยียดหยามหรือเยาะเย้ยเมื่อผู้อื่นทำผิด ($\bar{X} = 2.62$, S.D.= 0.66) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย **ในช่วงหลังการอบรม** พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยในส่วนขององค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ มีการช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มอื่นด้วยความเต็มใจ ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.65) รองลงมา ได้แก่ ให้อภัยเพื่อนทุกครั้งไม่ว่าเพื่อนทำผิดโดยตั้งใจหรือไม่ ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.69) และไม่แสดงอาการเหยียดหยามหรือเยาะเย้ยเมื่อผู้อื่นทำผิด ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.72) ตามลำดับ

ทั้งนี้เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเมตตากฎณา ของนักเรียนทั้งในภาพรวม และจำแนกตามรายการ พบว่านักเรียนเห็นว่าตนเองมีความเมตตากฎณา หลังการอบรมตามโครงการ สูงกว่า ก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินเปรียบเทียบที่ต้องการ

ตาราง 27 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านความกล้าหาญ ของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

รายการ	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม			t-paired	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสินใจ
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล			
ความกล้าหาญ									
16. มีความกล้ายอมรับผิดทุกครั้งเมื่อทำผิดกฎเกณฑ์	2.55	0.62	ปานกลาง	4.17	0.66	มาก	-30.50*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
17. มีความกล้าที่จะตักเตือนหรือห้ามปรามเมื่อเห็นเพื่อนกำลังจะทำความผิด	2.52	0.61	ปานกลาง	4.05	0.71	มาก	-28.93*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
18. มีความกล้าที่จะยกมือแสดงความรู้ความสามารถ ตามที่พระวิทยากรถาม	2.37	0.62	น้อย	3.87	0.75	มาก	-27.21*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
รวม	2.48	0.42	น้อย	4.03	0.52	มาก	-40.91*	หลัง > ก่อน	ผ่าน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 แสดงว่า ในภาพรวมของการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านความกล้าหาญ ของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ในช่วงก่อนการอบรม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.48$, S.D.= 0.42) แต่ในช่วงหลังการอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.52)

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย ในช่วงก่อนการอบรม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น มีความกล้าที่จะยกมือแสดงความรู้ ความสามารถ ตามที่พระวิทยากรถาม ที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37$, S.D.= 0.62) ซึ่งถือเป็นระดับการประเมินที่ต่ำที่สุด โดยในส่วนขององค์ประกอบย่อยที่อยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ มีความกล้ายอมรับผิดทุกครั้งเมื่อทำผิดกฎเกณฑ์ ($\bar{X} = 2.55$, S.D.= 0.62) และมีความกล้าที่จะตักเตือนหรือห้ามปรามเมื่อเห็นเพื่อนกำลังจะทำความผิด ($\bar{X} = 2.52$, S.D.= 0.61) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย ในช่วงหลังการอบรม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยในส่วนขององค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ มีความกล้ายอมรับผิดทุกครั้งเมื่อทำผิดกฎเกณฑ์ ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.66) รองลงมา ได้แก่ มีความกล้าที่จะตักเตือนหรือห้ามปรามเมื่อเห็นเพื่อนกำลังจะทำความผิด ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.71) และ

มีความกล้าที่จะยกมือแสดงความรู้ ความสามารถ ตามที่พระวิทยากรถาม ($\bar{X} = 3.87$, S.D.= 0.75) ตามลำดับ

ทั้งนี้เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความกล้าหาญ ของนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามรายการ พบว่านักเรียนเห็นว่าตนเองมีความกล้าหาญ หลังการอบรมตามโครงการสูงกว่า ก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินเปรียบเทียบที่ต้องการ

ตาราง 28 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านความเคารพและยอมรับตนเองและผู้อื่น ของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

รายการ	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม			t-paired	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสินใจ
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล			
ความเคารพและยอมรับตนเองและผู้อื่น									
19. รับฟังข้อคิดเห็นของเพื่อนทุกคนในระหว่างปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน	2.58	0.61	ปานกลาง	4.16	0.67	มาก	-31.33*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
20. เคารพมติของกลุ่มเสมอแม้จะไม่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง	2.55	0.65	ปานกลาง	4.14	0.70	มาก	-29.15*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
21. มีการให้เกียรติเพื่อนร่วมกลุ่มทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	2.63	0.65	ปานกลาง	4.27	0.73	มาก	-30.69*	หลัง > ก่อน	ผ่าน
รวม	2.59	0.48	ปานกลาง	4.19	0.52	มาก	-40.19*	หลัง > ก่อน	ผ่าน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 แสดงว่า ในภาพรวมของการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านความเคารพและยอมรับตนเองและผู้อื่น ของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ในช่วงก่อนการอบรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$, S.D.= 0.48) แต่ในช่วงหลังการอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.52)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ในช่วงก่อนการอบรม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยในส่วนขององค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ มีการให้เกียรติเพื่อนร่วม

กลุ่มทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 2.63$, S.D.= 0.65) รองลงมา ได้แก่ รับฟังข้อคิดเห็นของเพื่อนทุกคนในระหว่างปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ($\bar{X} = 2.58$, S.D.= 0.61) และเคารพมติของกลุ่มเสมอแม้จะไม่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง ($\bar{X} = 2.55$, S.D.= 0.65) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย ในช่วงหลังการอบรม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยในส่วนขององค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ มีการให้เกียรติเพื่อนร่วมกลุ่มทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.73) รองลงมา ได้แก่ รับฟังข้อคิดเห็นของเพื่อนทุกคนในระหว่างปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.67) และเคารพมติของกลุ่มเสมอแม้จะไม่ตรงกับ ความคิดเห็นของตนเอง ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.70) ตามลำดับ

ทั้งนี้เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเคารพและยอมรับตนเองและผู้อื่นของนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามรายการ พบว่านักเรียนเห็นว่าตนเองมีความเคารพและยอมรับตนเองและผู้อื่น หลังการอบรมตามโครงการ สูงกว่า ก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินเปรียบเทียบที่ต้องการ

3. ผลประเมินด้านการประเมินพฤติกรรม ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 6 ด้าน คือ การประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมวินัย การแสดงพฤติกรรมต่อทรัพย์สินส่วนรวม การแสดงพฤติกรรมต่อกิจวัตรประจำวัน การแสดงพฤติกรรมต่อการพัฒนาการเรียน การแสดงพฤติกรรมต่อการปฏิบัติต่อครูอาจารย์ และการแสดงพฤติกรรมต่อการปฏิบัติต่อเพื่อน ได้ผลการประเมินปรากฏดังตาราง 29-35

ตาราง 29 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการประเมิน พฤติกรรม ของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. การประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมวินัย	3.89	0.57	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. การแสดงพฤติกรรมต่อทรัพย์สินส่วนรวม	4.17	0.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. การแสดงพฤติกรรมต่อกิจวัตรประจำวัน	4.08	0.56	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. การแสดงพฤติกรรมต่อการพัฒนาการเรียน	3.99	0.54	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. การแสดงพฤติกรรมต่อการปฏิบัติต่อครูอาจารย์	4.13	0.52	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6. การแสดงพฤติกรรมต่อการปฏิบัติต่อเพื่อน	4.14	0.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.07	0.43	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 29 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินพฤติกรรม ของนักเรียนอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.43) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบย่อยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ การแสดงพฤติกรรมต่อทรัพย์สินส่วนรวม ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.51) รองลงมา ได้แก่ การแสดงพฤติกรรมต่อการปฏิบัติต่อเพื่อน ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.51) ส่วนองค์ประกอบที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ การประพฤติตามหลักธรรมวินัย ($\bar{X} = 3.89$, S.D.= 0.57) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 30 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการประเมิน องค์ประกอบย่อย ด้านการประพฤติตามหลักธรรม ตามความคิดเห็น ของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. นุ่งห่มผ้าเป็นปริมณฑล	4.04	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ไม่พูดคุย ในขณะที่ฉันอาหาร	3.82	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ใช้คำพูดที่สุภาพ อ่อนหวาน ต่อผู้อื่น	3.75	0.79	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ศึกษาและทรงจำพุทธพจน์อย่างตั้งใจ	3.99	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. เผยแผ่หลักธรรมแก่ประชาชนทั่วไป	3.83	0.81	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	3.89	0.57	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 30 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านการประพฤติตามหลักธรรม ตามความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D.= 0.57) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ นุ่งหม้อผ้าเป็นปริณทล ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 0.76) รองลงมา ได้แก่ ศึกษาและทรงจำพุทธพจน์อย่างตั้งใจ ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.77) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ใช้คำพูดที่สุภาพอ่อนหวานต่อผู้อื่น ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.79) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 31 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านการแสดงพฤติกรรมต่อทรัพย์สินส่วนรวม ตามความคิดเห็นของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. ดูแลความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน	4.13	0.71	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ไม่นำเอาสิ่งของส่วนรวมมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว	4.16	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ปิดไฟ ปิดพัดลมทุกครั้งก่อนออกจากห้องเรียน	4.34	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ใช้สิ่งของส่วนรวมทุกชิ้นอย่างประหยัดและรู้คุณค่า	4.24	0.69	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. รู้จักดัดแปลงวัสดุเหลือใช้ให้กลับมาใช้ได้ อีกครั้ง	3.97	0.80	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.17	0.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 31 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านการแสดงพฤติกรรมต่อทรัพย์สินส่วนรวม ตามความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.51) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ปิดไฟ ปิดพัดลมทุกครั้งก่อนออกจากห้องเรียน ($\bar{X} = 4.34$, S.D.= 0.77) รองลงมา ได้แก่ ใช้สิ่งของส่วนรวมทุกชิ้นอย่างประหยัดและรู้คุณค่า ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.69) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ รู้จักดัดแปลงวัสดุเหลือใช้ให้กลับมาใช้ได้ อีกครั้ง ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= 0.80) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 32 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านการแสดงพฤติกรรมต่อกิจวัตรประจำวัน ตามความคิดเห็นของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. ศึกษาพระปริยัติธรรมด้วยความตั้งใจ	4.16	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ไม่พูดคุย หรือ หยอกล้อเล่นในขณะที่บิณฑบาต	4.11	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ไม่พูดคุย หรือ หยอกล้อเล่นในขณะที่ฉันภัตตราหาร	3.97	0.74	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ไม่พูดคุยหรือหยอกล้อเล่นในขณะที่ทำวัตรสวดมนต์	4.16	0.74	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. ไม่พูดคุยหรือ หยอกล้อเล่นในขณะที่เข้าแถวเพื่อทำกิจวัตรต่างๆ	3.97	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.08	0.56	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 32 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านการแสดงพฤติกรรมต่อกิจวัตรประจำวัน ตามความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= 0.56) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ไม่พูดคุยหรือหยอกล้อเล่นในขณะที่ทำวัตร สวดมนต์ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.74) รองลงมา ได้แก่ ศึกษาพระปริยัติธรรมด้วยความตั้งใจ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.75) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ไม่พูดคุยหรือหยอกล้อเล่นกันในขณะที่เข้าแถวเพื่อทำกิจวัตรต่างๆ ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= 0.77) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 33 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการประเมิน องค์ประกอบย่อย ด้านการแสดงผลต่อการพัฒนาการเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. เข้าเรียนตรงเวลา	4.11	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ทบทวนบทเรียนและทำการบ้านทุกวัน	3.86	0.80	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. มีการเตรียมตัวอ่านหนังสือก่อนเข้าเรียนล่วงหน้า	3.83	0.81	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่เสมอ	3.99	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. พยายามแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนอย่างเต็มที่	4.16	0.73	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	3.99	0.54	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 33 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านการแสดงผลต่อการพัฒนาการเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.54) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ พยายามแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนอย่างเต็มที่ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.73) รองลงมา ได้แก่ เข้าเรียนตรงเวลา ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= 0.75) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ มีการเตรียมตัวอ่านหนังสือก่อนเข้าเรียนล่วงหน้า ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 0.81) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 34 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านการแสดงผลต่อการปฏิบัติต่อครูอาจารย์ ตามความคิดของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. ไม่พูดคุย หรือเล่นเสียงดังขณะที่ครูสอนอยู่	4.17	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ไม่นั่งหลับในห้องเรียนขณะที่ครูสอนอยู่	4.06	0.78	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ตั้งใจทำงานที่ครูมอบหมายให้ทุกครั้ง	4.16	0.74	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. เมื่อเห็นครูถือของหนักรีบเข้าไปช่วยถือทันที	3.94	0.81	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. เชื้อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์และปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ	4.34	0.71	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.13	0.52	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 34 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านการแสดงผลต่อการปฏิบัติต่อครูอาจารย์ ตามความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.52) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ เชื้อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์และปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ($\bar{X} = 4.34$, S.D.= 0.71) รองลงมา ได้แก่ ไม่พูดคุย หรือเล่นเสียงดังขณะที่ครูสอนอยู่ ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.75) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ เมื่อเห็นครูถือของหนักรีบเข้าไปช่วยถือทันที ($\bar{X} = 3.94$, S.D.= 0.81) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

ตาราง 35 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านการแสดงพฤติกรรมต่อการปฏิบัติต่อเพื่อนตามความคิดของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. ร่วมมือร่วมใจกับเพื่อนในการทำกิจกรรมของโรงเรียน	4.26	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ทบทวนบทเรียนให้เพื่อนด้วยความเต็มใจ	3.94	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. เมื่อทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนจะแบ่งงานกันอย่างยุติธรรม	4.17	0.73	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ให้อภัยเพื่อนเมื่อเพื่อนกระทำความผิดต่อตนเองและขออภัย	4.21	0.70	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. กล่าวที่จะเตือนเพื่อนเมื่อเห็นเพื่อนกระทำความผิด	4.13	0.79	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.14	0.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 35 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินองค์ประกอบย่อย ด้านการแสดงพฤติกรรมต่อการปฏิบัติต่อเพื่อน ตามความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.51) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ร่วมมือร่วมใจกับเพื่อนในการทำกิจกรรมของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.72) รองลงมา ได้แก่ ให้อภัยเพื่อนเมื่อเพื่อนกระทำความผิดต่อตนเอง และขออภัย ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.70) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ทบทวนบทเรียนให้เพื่อนด้วยความเต็มใจ ($\bar{X} = 3.94$, S.D.= 0.75) ซึ่งทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

4. ผลประเมินด้านการประเมินผลลัพธ์ ประกอบด้วย การประเมินผลลัพธ์ของผู้ร่วมโครงการด้านจริยวัตรและพฤติกรรมด้านการเรียน ตามความคิดเห็นของญาติโยม , การประเมินผลลัพธ์ของผู้ร่วมโครงการด้านจริยวัตรและพฤติกรรมด้านการเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และพระวิทยากร และการประเมินผลลัพธ์ของผู้ร่วมโครงการด้านการเผยแผ่หลักธรรมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และพระวิทยากร ได้ผลการประเมินโครงการปรากฏผลดังตาราง 36-38

ตาราง 36 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการประเมิน ผลลัพธ์ของผู้ร่วมโครงการด้านจริยวัตรและพฤติกรรมด้านการเรียน ตามความคิดเห็นของญาติโยม

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. นักเรียนมีระเบียบวินัย	4.50	0.53	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. นักเรียนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย	4.70	0.48	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. นักเรียนมีความตรงต่อเวลา	3.80	0.92	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่	4.60	0.52	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. นักเรียนมีความรักใคร่สามัคคี	4.30	0.68	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6. นักเรียนมีความเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์	4.70	0.68	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7. นักเรียนมีความกตัญญูต่เวที่	4.10	0.57	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
8. นักเรียนรู้จัก บาป บุญ คุณ โทษ	4.60	0.52	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
9. นักเรียนมีความตั้งใจ อดทน และขยันเรียน	4.40	0.84	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10. นักเรียนตั้งใจศึกษาและค้นคว้าหาความรู้ใหม่	4.30	0.48	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
11. นักเรียนมีความกล้าแสดงออกและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.30	0.82	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.39	0.20	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 36 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินผลลัพธ์ของผู้ร่วมโครงการด้านจริยวัตรและพฤติกรรมด้านการเรียน ตามความคิดเห็นของญาติโยม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.20) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่มีข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งสิ้น 5 ข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ นักเรียนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ($\bar{X} = 4.70$, S.D.= 0.48) นักเรียนมีความเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ ($\bar{X} = 4.70$, S.D.= 0.68) นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.52) นักเรียนรู้จัก บาป บุญ คุณ โทษ ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.52) และนักเรียนมีระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.53)

ทั้งนี้จริยวัตรและพฤติกรรมด้านการเรียนรายข้อดังกล่าว มีค่าเฉลี่ยเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตาราง 37 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการประเมิน ผลลัพธ์ของผู้ร่วมโครงการด้านจริยวัตรและพฤติกรรมด้านการเรียน ตามความคิดเห็น ของผู้บริหาร ครูผู้สอน และพระวิทยากร

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. นักเรียนมีระเบียบวินัย	4.70	0.47	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. นักเรียนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย	4.56	0.51	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. นักเรียนมีความตรงต่อเวลา	4.63	0.49	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่	4.52	0.64	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. นักเรียนมีความรักใคร่สามัคคี	4.33	0.48	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6. นักเรียนมีความเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์	4.44	0.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7. นักเรียนมีความกตัญญูกตเวที	4.04	0.65	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
8. นักเรียนรู้จัก บाप บุญ คุณ โทษ	3.85	0.66	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
9. นักเรียนมีความตั้งใจ อดทน และขยันเรียน	4.33	0.73	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10. นักเรียนตั้งใจศึกษาและค้นคว้าหาความรู้ใหม่	3.59	0.69	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
11. นักเรียนมีความกล้าแสดงออกและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.70	0.67	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.25	0.22	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 37 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินผลลัพธ์ของผู้ร่วมโครงการด้านจริยวัตรและพฤติกรรมด้านการเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และพระวิทยากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.22) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่มีข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งสิ้น 4 ข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ นักเรียนมีระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.70$, S.D.= 0.47) นักเรียนมีความตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 4.63$, S.D.= 0.49) นักเรียนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ($\bar{X} = 4.56$, S.D.= 0.51) และนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= 0.64)

ทั้งนี้จริยวัตรและพฤติกรรมด้านการเรียนรายข้อดังกล่าว มีค่าเฉลี่ยเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตาราง 38 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการประเมิน ผลลัพธ์ของผู้ร่วมโครงการด้านการเผยแพร่หลักธรรม ตามความคิดเห็น ของผู้บริหาร ครูผู้สอน และพระวิทยากร

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการตัดสิน
1. นักเรียนมีบุคลิกภาพน่าเคารพเลื่อมใสศรัทธา	4.37	0.63	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. นักเรียนใช้วาจาสุภาพเหมาะแก่กาลเทศะ	4.48	0.58	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. นักเรียนมีเทคนิคและวิธีการเผยแพร่หลักธรรมที่น่าสนใจ	3.85	0.53	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. นักเรียนมีการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการบรรยายหลักธรรมที่น่าสนใจ	3.52	0.70	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. นักเรียนมีความสามารถในการเผยแพร่หลักธรรม เรื่อง ไตรสิกขา	4.30	0.54	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6. นักเรียนมีความสามารถในการเผยแพร่หลักธรรม เรื่อง ศีล 10	4.89	0.32	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7. นักเรียนมีความสามารถในการเผยแพร่หลักธรรม เรื่อง พรหมวิหาร 4	4.67	0.48	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
8. นักเรียนมีความสามารถในการเผยแพร่หลักธรรม เรื่อง ความเมตตาในชีวิตประจำวัน	4.41	0.50	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.31	0.18	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตาราง 38 แสดงว่า ในภาพรวมผลการประเมินผลลัพธ์ของผู้ร่วมโครงการด้านการเผยแพร่หลักธรรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และพระวิทยากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.18) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่มีข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งสิ้น 2 ข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ นักเรียนมีความสามารถในการเผยแพร่หลักธรรม เรื่อง ศีล 10 ($\bar{X} = 4.89$, S.D.= 0.32) และนักเรียนมีความสามารถในการเผยแพร่หลักธรรม เรื่อง พรหมวิหาร 4 ($\bar{X} = 4.67$, S.D.= 0.48)

ทั้งนี้การเผยแพร่หลักธรรม รายข้อดังกล่าว มีค่าเฉลี่ย เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด